Ч. 192 Субота 26 серпня (8 вересня) 1900. Рік X

Виходить у Львові що дня (кріи неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложеним оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Румуньско-болгарский спір. — Справа хінська).

У внутрішнім положеню нема доси ніякої значнійшої зміни. Вчера пополудни відбула ся кількогодинна рада кабінетна під проводом дра Кербера. Крім того явили ся на окремих авдиенциях у Цісаря: міністер заграничних справ гр. Ґолуховский і міністер для кравової оборони гр. Вельзерсгаймб. З огляду на то, що завтра, в суботу, припадає торжественне лат. сьвято надіють ся деякі віденьскі часописи, що в поранній Wiener Ztg. появить ся цісарске письмо розвязуюче парлямент. В парляментарних кругах гадають так само і говорять, що правительство наміряє перевисти вибори в той спосіб, щоби парлямент зібрав ся в січни на першу сесию. — Neue fr. Presse доносить, що др. Кербер в найблизших днях розпічне переговори з провідниками німецких сторонництв. Також відбуде ся сими днями конференция більшої посольстви вірноконституцийної для обговореня ситуациї, сотвореної новими виборами. До Відня приїхав вже гр. Осв. Тун. Вчера нараджував ся др. Кербер з дром Бернрайтером і міністер Резек з пос. Герольдом.

Ледве на Балкані було трохи втишило ся, аж тут знов заострив ся конфлікт між Болгариєю а Румуниєю. Урядова ґазета болгарского правительства „Народні права" пише: „Румуньскі власти не перестають переслідувати наших земляків. Не хочемо навіть говорити про знущаня поліцийної власти, які вже стали правилом, а замітно лише, що румуньске правительство ще і тепер терпить сї знущаня та переслідованя. Коли се нашим обовязком як добрих сусідів, підчиняти ся сему вандалізмови та зносити его тихо-мовчки, то думаємо, що се ще не перечить нам, жадати від нашого правительства як найенергічнійших средств щоби сему дикому переслідованю наших земляків, на яке они наражені від славетної румуньскої цивілізациї, раз вже зробити конець". Збурене в Болгариї дійшло до степени, що софійске правительство дістає петициї з підписами найвидвійших горожан (адвокатів, докторів, купців і др.), в яких они заявляють, що не можуть довше оставати байдужними, коли їх вітчину несławлять і кривдять, та жадають рішучо від правительства, щоби запротестовало против домових ревізий, арештовань та нищеня майна Болгар.

З Хіни доносять, що тепер побоюють ся чужинці ворохобні в полудневих провінциях. Іменно в Кантоні проявили ся забуреня і товпи Хінців порабували склепи купців, що торгували заграничними товарами. Ходить поголоска, що великі розрухи мають вибухнути дня 8 вересня. Такі вісти ширять Хінці і в Гонґконґ. — З Тієнтсіну доносять, що там покарано смертию чотирох визначнійших провідників „кулаків". Двох розстріляли Французи а двох Японці. Доносять також що сими днями виступить в похід сильний відділ союзних войск против міста Паотін, о 100 кільометрів на захід від Тієнтсіну, де має находити ся головний осідок ворохобників.

Новинки.

Львів дня 7-го вересня 1900.

— При виборі посла з міст Сянік-Коросно голосовано три рази: Результат першого голосованя подали ми вчера. При другім голосованю дістав др. Юґендфайн 356 голосів, др. Ґольдгамер 240, а Ліпіньский 216; а що і тепер жаден з кандидатів не мав абсолютної більшости, заряджено тіснійший вибір поміж дром Юґендфайном і дром Ґольдгамером. Др. Іван Юґендфайн дістав на 668 голосуючих 411 голосів, а др. Ґольдгамер 256, отже вибраний послом др. Юґендфайн.

— До рускої ґімназиї в Тернополи записало ся: до I-ої кляси 101 учеників, до II-ої кляси 80, а до третої 52, разом 233 учеників. Перша і друга кляса мають по два відділи.

— Поміч правительства для потерпівших від повени. Депутация презесів повітових рад під проводом п. Матковского була вчера у п. Намістника і довідала ся, що Намістництво одержало від центрального правительства у Відни тимчасову запомогу 500.000 корон для розділена поміж потерпівших. Намістник видав вже обіжник до старостів, щоби порозумівши ся з виділами повітовими, предложили внесеня що-до розділу

ОБМАНЕНИЙ ЛИХВАР.

(Індиянський ескіз — Редиярда Кіплінґа).

(Конець).

— О, того не робив той жебрак — сказав Ґобін — бо він був сьвятий чоловік і дуже бідний. Богиня Пакабаті бачила его, як сидів нагий на ступнях храму, куди всі, що входили і виходили, мусїли переходити, і сказала до Шіви: Що подумають собі люди о богах, коли они так зле своїх вірних винагороджують? Соток літ молить ся той чоловік до нас, а цілий его маєток складає ся з кількох зерен рижу і кількох потовчених каврісових шкаралуп. (Уживані в Індиї за дрібну монету.) Серця людскі стверднуть, як таке побачать. А Шіва відповів: побачимо, може дасть ся що зробити. Храм був присьвячений его синови Ганешови, з головою слоня. І Шіва крукнув до середини храму: Сину, тут перед храмом сидить жебрак, він дуже бідний. Можеш для него що зробити? Великий головач збудив ся в темнім храмі і відповів: Коли така твоя воля, то до трех днів буде мати 100.000 рупій. Бог і богиня відійшли.

Але в огороді між цьвітами лежав укритий лихвар і підслухав розмову богів. То був лакомий, недобрий чоловік, що рад би був сам мати міх рупій. Отже пішов до жебрака і сказав: Брате, любий брате, кілько ти збереш на день від побожних людий? А жебрак відповів: Добре не можу того сказати, часом трохи зерна і кілька мушлів, а деколи то й смажених овочів і сушеної риби.

— Ах, то смачне — відозвала ся дитина і облизала уста.

— Лихвар — оповідав дальше Ґобін — відповів: любий брате, я вже від давна приглядаю ся тобі і научив ся цінити твою покору і терпеливість. Тому, друже, я відкуплю від тебе цілий твій прихід за три слідуючі дні. Підпиши мені лиш письмо, що ми так умовили ся. Але жебрак скрикнув: Ти хиба одурів, друже. Атже я за два місяці не зберу на пять рупій. Вечером оповів о тій пригоді жінці. Але она, хитра женщина, сказала: Чи лихвар робить коли злий інтерес? Чому вовк біжить поміж збіже? Аби зловити пса! Наша доля в руках богів. Не заставляй єму навіть на ті три дни.

Жебрак вернув до лихваря і не пристав на умову. Але лакомий чоловік сидів коло него цілий день і намавляв его, та за кождим разом давав більше і більше за его дохід, десять, пятьдесять, сто рупій. Відтак, коли погадав, що може бути за пізно і що мусить спішити ся, почав давати тисячі, десять тисяч, аж вкінци жертвував вже пів міха рупій. На то змінила жінка свій погляд, і чоловік підписав умову. Гроші виплатив лихвар сейчас сріблом. Треба було скарби перевозити великими білими волами, тілько того було. Час минав, лихвар ждав і ждав, але дарунок богів для жебрака не приходив. Скупар не міг вже витерпіти і пішов знов до храму, аби підслухати нараду богів. Коли молив ся, отворила ся між каміньом помосту щілина, нога лихваря попала в щілину, котра відтак замкнула ся і зловила ногу лихваря аж до кістки. Відтак почув він як боги в пітьмі ішли храмом. Шіва спитав сина Ґанета: „Сину а що чувати з тим міхом рупій для жебрака?" Ґанеш пробудив ся, і лихвар чув, як его труба розвиває ся, і він відповів: „Отже, половина гроший вже заплачена, за другу половину держу тут довжника за пяту.

Дитина заходила ся від сьміху.

— Чи лихвар заплатив гроші жебракови?

— Очевидно, кого вже раз боги зловлять, той мусить заплатити всьо до гроша. Гроші ще того самого вечера перевезено на великім возі до бідного жебрака.

НОВІТНА ЛИЦАРСКІСТЬ.

(З англійского — Джорджа Дей).

Джон Мартін сидів на своїм фотелю пізним вечером і курив циґаро. Жінка виїхала перед кількома днями до Ґільдфорд в гостину до свояків і мала сего вечера вернути до Ватерльо. Однако забула написати мужеви, о котрій годині приїде на дворець і тому мусїв Джон дома ждати. Він ставав чим раз більше нетерпеливий і нервово кусав конець циґара. Нараз задзвонив дзвінок. Але заки він ще вспів підняти ся, отворила служниця двері і пані Мартін влетіла як бомба до комнати, так що мало не перевернула мужа.

тих запомог. Коло 18 с. м. розпічне ся роздаване запомог. Після заяви намістника, має бути сума запомогова із скарбу державного незадового означена в дорозі розпорядження цїсарского, при чім заявив, що запомогу буде ся розділяти не в готівцї лише в зерні на вживлене або засїви, в материялах на відбудоване домів, а решту ужие ся на привернене комунікациї і обезпечене поодиноких місцевостий від заливів. Депутация маршалків повітових під проводом п. Яворского удає ся дня 7-го с. м. на авдиенцию до президента міністрів.

— **Вінчане** п. Володислава Станишевского, співробітника Gazet-и Lwowsk-ої з п. Йосифою Бохеньскою відбуде ся дня 8 с. м. о год. 12-ій в полудне в костелї сьв. Антонія у Львові.

— **Увільнене учительки від вини і кари.** Свого часу була і в нашій часописи звістка, що учительку Каролину К. арештовано за злочин убитя дитини. Отже дня 3 с. м. відбула ся перед судом присяжних карна розправа в самбірскім суді під проводом віцепрезидента окружного суду п. Тустановского, а лава присяжних увільнила обжаловану одноголосним вердиктом від вини закиданого їй злочину убитя дитини, а суд оголосив вирок увільняючий і велїв арештовану випустити безпроволочно з арешту слїдчого на волю.

— **Джума в Анґлії.** В Ґлезґо було передвчера в шпиталї 13 недужих, у котрих сконстатовано джуму, а 100 осіб піддано під обсервацию яко підозрілих, що занедужали на джуму.

— **Сумні наслідки жарту.** Треба знати з ким і коли та як зажартувати. То повинні запамятати собі особливо ті люди, що люблять комусь жартами докучати. В коршмі в Ніярд на Угорщині забавляло ся кількох селян, розуміє ся, не на сухо. Один з них, Андрій Кульчар сказав тогди до другого Адама Паленчара: Чи ти знаєш Адаме, що твоя жінка тебе обманює? — А треба знати, що Адам був дуже заздрісний о свою жінку. Паленчар не відповівши анї слова на то питане, пішов до дому, взяв сокиру і убив свою жінку, котра вже спала і двоє маленьких дїтий. Відтак вернув назад до коршми, казав дати вина цїлій компанії, пив на здоровле всїх, а відтак сказав до Кульчаря: Слава Богу! Вже не буде мене більше обманювати моя жінка, бо я їй смерть зробив. — Всї аж остовпіли і видивили ся на Паленчара, а Кульчар дрожачими устами ледви вимовив: Таже то був лиш жарт. — Убийника арештовано.

— **Великий огонь** навістив вчера місто Мелец в західній Галичинї. Огонь вибухнув о 7 год. вечером на ринку і тревав цїлу ніч. Згоріло звиш 80 домів, дуже богато склепів вигоріло зовсім. Згорів також будинок судовий; а акти табулярні і часть инших уратовано.

— **Посольства в Пекінї** передержали небиляку облогу. Хінцї стріляли великими масами, а в ночи будували барикади чим раз близше до мурів англійского посольства. В послїдні днї барикада була вже так близько, що зза муру посольства було чути виразно розмову хіньских офіцирів. З того віддалення дали Хінцї звиш 1000 карабінових стрілів, а Европейцї лише два — так щадили муницию. Майже ні один стріл обляжених не хибляв цїли і як самі Хінцї признають, впало їх в часї облоги звиш 3000. Коли союзні війска заняли Пекін і побачили освободжені жертви хіньского фанатизму, — не могли досить начудувати ся їх знаменитим виглядам. Посол Макдональд був чистенько оголений, в бездоганнім, тенісовім уборі, так само і американьский посол Конґер, панї в ясних лїтних строях, як на міский прохід, а лише дехто з цивілїстів носив при собі оружє. Лише близше приглянувши ся, можна було пізнати, що обляжені виглядали троха блїдо і худо по „великім пості" в Пекінї. Далеко гірше від освободжених виглядали освободителї. Союзні війска терпіли богато підчас форсовного маршу на Пекін. Горячо досягало понад 100° Фаренґайта, мілкий пісок душив віддих, нездорова вода викликала дизинтерию а небезпечність нападу зі сторони Хінцїв відбирало спокій. Найлїпше держали ся Японцї і Росияни, а найгірше Американцї.

Телєґрами.

Ясло 7 вересня. Нинї по полудни приїздить окремий поїзд з Відня з шефом ґенерального штабу бар. Беком і членами начальної команди маневрів. Місто вже прикрашене. В понедїлок вечером приїдуть чужі атташе войскові, що мають взяти участь в маневрах.

Будапешт 7 вересня. В семигородских горах упав великий снїг.

Париж 7 вересня. Ґен. Фрей телеґрафує, що в Пекінї і околици цїлковитий спокій, мешканцї вертають до міста, котре поволи прибирає звичайний вигляд. Союзні войска перетрясли околицю на 30 кільометрів довкола міста і не найшли слїду по ворохобниках і хіньских войсках.

Пекін 7 вересня. Дня 28 серпня союзні войска перейшли через „сьвяте" місто і при тій нагоді переглянено цїсарску палату. Всї комнати були брудні і дуже занедбані. Не було в них ніяких цїннїйших предметів. Відтак палату замкнено і уставлено при нїй сторожу. В Пекінї говорять, що цїсар і цїсарева утїкли з міста допєрва 15 серпня рано, коли союзні войска увійшли до Пекіну.

Ґлезґо 7 вересня. Від двох днїв не було тут нового случаю джуми.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

— Ох! — кричала — я нинї страшно роздразнена. Яку я мала пригоду, ах, яку пригоду!

Сказавши то кинула ся на крісло і кинула куферок на землю. Джон сїв знов на фотель і цікаво приглядав ся жінцї.

— Розбери ся і оповідж, що стало ся. Ну, успокій ся — говорив дальше, коли побачив, що жінка хоче мліти. — Напий ся склянку води і оповідж, що стало ся.

Панї Мартін здоймила капелюх і намітку і напила ся трохи вина. Коли трохи прийшла до себе, почала оповідати.

— Аби непотрібно тебе не трудити, не писала я котрим поїздом верну. Впрочім, правду кажучи, я сама о тім не знала. Тиж знаєш, Юлія не хоче мене нїколи пустити, а дїти —

— То тобі приключилось то там в Ґільдфорд! — перебив Джон, що не любив слухати оповідань о дїтях.

— О, ві — відповіла панї Мартін трохи їдко, невдоволена з перерваня. — То було на дорозі до стациї Четінґ Крос. Не можу зрозуміти, як ти можеш все говорити, що було би лїпше іти через Генджерфорд Брідж. Я все жалувала, к ішла тамтуди і так стало ся нинї вечером; я заблудила і Бог знає куди зайшла. Я ішла все дальше і дальше і саме гадала, які хороші дїти має Юлія, коли нараз прискочило до мене в темній уличцї двох мужчин. Один хотїв вирвати у мене куфер а другий — драб якийсь!

— Що тобі зробив? — спитав Джон і піднїс ся в фотели.

— Хотїв мене поцїлувати. Але я подерла єму лице одною рукою, а другою судорожно держала куфер. В тій небезпечній хвили з'явив ся він.

— Хто він? — спитав зачудований Джон.

— Хороший, елеґантно одїтий, молодий чоловік. Звідки він взяв ся не знаю. Але в одній хвили кинув ся на обох драбів, повалив одного на землю а другим так потряс, що аж потемнїло єму в очах. То всьо стало ся в одтій хвили. Відтак чемно поклонив ся і спитав, чи має віддати обох напастників в руки поліциї, чи пустити їх нехай щезають.

— Я попросила, аби їх пустив. Очевидно, що я так стратила голову, аж тепер не знала, куди іти на дворець. На нещастє я ішла в цїлком противну сторону. Мій оборонець замітив то і спитав мене дуже чемно, чи не міг би мене провести бо знає добре дорогу. Коли позволите ласкава панї, сказав він вічливо — ти не маєш понятя, Джоне, який він був вічливий — то я буду іти о кілька кроків за вами. Я іду також на дворець.

Я очевидно радо згодила ся і ми пішли на дворець; він все кілька кроків за мною. На двірци при касї здоймив капелюх, дуже низько поклонив ся і відійшов. Я була щаслива, коли всїла до вагона і поїзд рушив. Чи не хороша пригода?

— Гм — відповів на то Джон. Панї Мартін була очевидно невдоволена тою відповідию. Джон пересьвідчивши ся, що жінцї нїчого не стало ся успокоїв ся і не згадував більше о тій історії.

На другий день рано панї Мартін розпочала живу розмову з мужем о відчитї, який задумувала виголосити в жіночім клюбі, до котрого належала. За тему вибрала собі „Новітну лицарскість", до чого дала їй підклад вчерашна пригода.

— Правда, Джон, що то добра гадка?

Але Джона напав в тій хвили такий кашель, що не міг нїчого відповісти. То дуже обидило панї Мартін і она сказала з гнївом:

— Тобі здасть ся, що в наших часах нема вже між мужчинами лицарскости. Певне що у всїх єї нема. Бодай ти в подібнім случаю був би так не зробив.

І перший раз від коли побрали ся розійшли ся без поцїлуя. По полудни засїла панї Мартін до працї над своїм відчитом. Вступ ішов трохи тяжко, але коли прийшло до оповіданя про вчерашну пригоду, аж само перо скакало по папері. І коли скінчила роботу була твердо пересьвідчена, що єї відчит причинить ся дуже до привернея лицарскости між мужчинами, такої як була в середних віках. Вибила осьма вечер а Джона все ще не було з бюра. Панї Мартін почала чим раз більше непокоїти ся, тим більше що на дворі була мрака і на улицях Льондона може легко в таким часї лучати ся нещастє. Коли вибило пів до девятої а Джона все ще не було, побігла до Джонової сестри, що мешкала недалеко, аби єї спитати, чи не знає що о єї чоловіцї. Разом з нею прийшов телеґрафічний післанець і віддав мр. Поркерови депешу. Перечитавши депешу пан Поркер дуже змішав ся, поклонив ся панї Мартіновій і вибіг зараз з комнати, звиняючи ся, що мусить сейчас іти. Панї Мартін мала лиш тілько часу, що спитала, чи телєґрама дотикає чоловіка. Пан Поркер відповів, що Джон просить єго у важній справі до себе.

— Але єму нїчого не стало ся? — спитала скоро.

— Гадаю що ні — відповів пан Паркер скоро і вибіг на коридар. Панї Мартін по короткій розмові з сестрою вернула успокоєна до дому. О одинайцятій годинї в ночи учула, що отвирають ся двері камениці. То міг бути лиш Джон; вийшла напротив него неспокійна.

І. Одіж: Знайшов ся купець на Ваші мушлї, подайте адресу. — **Петро О в Ям.**: Ваше питане так обширне, що у вівповіди можна би писати цілі томи. Ми однакож мусимо лиш коротко відповідати, а з браку місця навіть і потрошки, частями. Маючи однакож надію, що відповідь на се, великої ваги питане, схотять перечатати ще й инші родителї, а може навіть і дехто з молодежи, то позволимо собі все-таки трохи обширнійше поговорити, і длятого будемо нумерувати поодинокі части відповіди: II) Чи можна вибирати хлопцеви его будуче зване і як его вибирати? — Педаґоґи кажуть, що можна і потреба, а практика то само потверджае. Кождий батько, кожда матір, хотіли би мати чимсь сина, а навіть ті, що о тім не думають глубше, або таки й зовсім не думають, вже, що так скажемо, силою природи вибирають своїм дїтем будуче їх зване: селянин господар учить сина на господаря, ремісник на ремісника, купець на купця. Сей природний спосіб, скоро лиш можливий, то може й найліпший, бо діти вже від наймолодших літ учать ся з приміру, що і як мають робити, і дістають в спадщині по родителях не лиш їх досьвід, їх практику, але також і якусь бодай маленьку підставу, бодай маленькі средства до свого дальшого істнованя. Длятого при сприяючих відносинах есть найліпше, коли хлопець може лишити ся при тім самім званю, котрого держав ся батько. Але дуже часто, а в нинішних часах тим частїйше і більше приходить потреба зміняти зване дитини, вибирати для неї якесь инше. В такім случаю мусять насамперед родителї знати ся на всіляких званях. Батько господар н. пр. мусить знати ся на званю ремісника, купця, урядника, учителя, сьвященика, інжинїра і т. д. А то очевидно не така легка річ, особливо для людий з низших станів. Вибираючи яке зване, мусять они часто говорити о тім з дитиною, розповідати їй о тім, чим хто і як займае ся, та як доходить до становища і хлїба, а з тої розмови старати ся виміркувати, до чого дитина мала би охоту. Они мусять зважати на природні здібности дитини, на еї память і охоту до науки, на еї зручність до чогось і т. д. Наконець мусять зважати на свою кишеню і на сприяючі або не сприяючі обставини для способленя дитини до сего або того званя. При тім однакож повинно для всїх, навіть для людий з висших станів а тим більше для бідних людий бути міродайним то, щоби допомочи дитині як найборше до кавалка хлїба. Чим борше дитина зачне зарабляти сама на себе, тим певнійша есть еї будучність, розумie ся, коли она научить ся розумно і добре зарабляти. Лиш при виборі званя не треба нїколи поверховно судити, не треба зважати на то, що більше або що менше красне, лиш що було би найвідповіднійше для дитини і що допомоглоби їй найскорше до кусника хлїба. При виборі званя треба зважати на его поплатність. Той не вибирае розумно званя, котрому подобаесь мундур і бренкане шаблею, анї той котрий би хотів, щоби і его дитина колись так само як місцевий сьвященик співала в церкві та правила службу божу, а так само пустим було би бажане того, щоби колись і его син в шапочцї з рожею їздив по комісиях. Званя не треба осуджувати і вибирати з поверховности; треба здоймити з него верхну лупинку і подивити ся, яка его вартість в серединї. Хто вибирае собі або другому зване не повинен питати: Чим би ти хотів бути? — але: Що прийшлоби тобі з того, як би ти був тим а тим? — Про поплатність званя иншим разом. — **Ів. Хрін.**: 1) Слово „еманципация“ есть латиньского походженя і зложене аж з трох слів „е“ (із; ви) manus (рука), capio (cipio — брати, рвати, ловити); отже цїле слово еманципация значить тілько, що вирвати ся, позбути ся комусь з руки, видобути ся зпід чиеїсь власти, освободити ся, позбути ся чиегось верховодства. То „еманципация“ взагалї, а спецconfigurationально „еманципация женщин“ значить „освободжене женщин“ від тих звичаїв, форм і обставин, серед яких жили і ще жиють женщини у цивілізованих народів европейских. „Еманципацию женцин“ дуже часто зле розуміють і навіть уважають за щось злого а навіть пятнують женщини назвою „еманципантка“. Тим часом „еманципация женщин“ есть зовсім природним проявом серед теперішних суспільностий, а навіть конечностию, до котрої пруть самі відносини. Цїла річ в тім, щоби еманципацию женщин розуміти як належить. То ще не еманципация, коли женщина закурить папіроса, обстриже волосе, буде без всякої женади сходити ся з мужчинами, пити з ними і розмавляти як они о всїм без найменшого сорому. Така еманципация була би що найменше простацтвом, коли не що гіршого. Правдивій еманципациї розходить ся о щось иншого, о признане женщині в суспільности рівних прав з мужчиною; о то щоби еї не уважано за якесь низше сотворіне, котре призначене лиш для мужчини і без него не мае права бутя, за сотворіне і розумом і силою слабше від мужчини а длятого здаве лиш на ласку і неласку того „пана“ сьвіта. Годї нам тут широко розводити ся над сею справою, отже скажемо лиш тілько, що еманципация женщин есть як би реакциею (спротивою) проти схибнених відносин, з одної сторони против пониживаня женщин аж до робочої худобини у всхідних народів і в найнизших верствах народів европейских, з другої против того ідеалїзованя женщини у західних народів, у висших верствах, котрі зробили з неї ляльку призначену як би лиш на то, щоби убирала ся, бавила ся та розвеселяла зденервованих мужчин, а наконець против тих відносин, котрі засуджують женщини, що остались самотні на сьвіті, не лиш на нужду але ще й на незаслужену погорду а часто і на голодову смерть. Що винна н. пр. женщина, котра не знайшла собі пари (а їй преці не вільно шукати) і не мае о когось оперти ся? А таких бувае тепер що раз більше, бо теперішні відносини обмежають дуже число супружеств та впливають на них некористно. Чомуж би така женщина не могла оперти ся об суспільність і стати ся еї пожиточним членом, замість бути еї тягаром і тягаром родини? Не вжеж длятого, що мозок женщини дрібочку менше важить як мозок мужчини? Хибаж та дрібочка менше робить женщину дійстно низшою під взглядом інтелектуальним від мужчини? Чи може як раз не тому такі тїсні голови деяких мужчин, що в них більше мозку, та не може в них помістити ся понятє такої справи як еманципация женщин? — 2) Етикета при столї по обіді бувае як декуди, після того, у кого есть ся в гостинї. Але всюди без виїмки треба зважати на то, щоби не скорше вставати від стола, аж пані дому дасть знак до того встаючи сама. По встаню від столу звичайно дякуе ся пани дому а відтак і панови поданам руки; так само дякуе ся і другим столованам за товариство. У висших домах, коли товариство есть мішане, подають панове руки паням і виходять до товариской комнати, де по обіді подають ще чорну каву і лїкери. Тут старають ся гості підойти до пані дому і віддати їй поклін та поговорити з нею кілька слів. Закурити можна аж тогди, коли пан або пані дому до того завізвуть, або коли можна вийти до комнати для курців. В деяких більших домах подають безпосередно по обіді при столї теплу воду в чарках до полоканя уст або (н. пр. по раках) до полоканя рук. Звичай се рідкий, але добре і то знати; отже треба полокати уста і воду осторожно вернути назад до чарки. Розумie ся, що полокати треба без шуму і обернувшись до слуги, що подае воду. Гостеви не вільно говорити богато о стравах і напитках або їх дуже вихвалювати; що найбільше можна згадати кількома словами. На трете питане відповідь иншим разом.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Але якийже був еї страх, коли побачила перед собою свого чоловіка в цілком поторганім одіню і з раною на чолї.

— Бога ради! — скрикнула — що тобі стало ся?

— Новітна лицарскість — відповів Джон здоймаючи з себе рештки намітки. Перша річ, яку побачив увійшовши з жінкою до їдальної комнати був жінчин відчит „Новітна лицарскість“. Він вхопив весь записаний папір і мимо страшного крику жінки вкинув до печи в огонь.

— Ходи і сїдай ось тут — приказав; зачудована жінка послухала.

— Чи я не говорив все, що та цїла лицарскість то обманьство? — говорив дико ще обтираючи хустиною кров з лиця — і що чоловік мае з того лиш шкоду і глум?

Перестав і глубоко відотхнув.

— Але оповідж, що тобі стало ся? — питала жінка нетерпеливо.

— Перед усім ти виступиш з твого клюбу писательок і перестанеш зичити в книгарни книжки, аби раз вже та дурна мріа о лицарскости щезла. Лицарскість — повторив Джон згірдно і глумливо засьміяв ся. — Не хочу більше о тій проклятій ложи чути!

— Джон! — Тревало довшу хвилю, заки пані Мартін так успокоїла чоловіка, що він вкінци міг спокійно оповісти о своїй пригодї.

— То було в дорозї на дворець. Ти знаєш, що я люблю ходити тихими улицями. Так зробив я і тепер. Нараз опинив ся я перед молодою дамою, котра здавало ся, хотіла також іти на дворець, але мусїла заблудити, бо попала в замкнену улицю і стояла безрадно. Я пригадав собі на твое оповідане про лицарского молодця, приступив до дами і попросив як найчемнійше, чи не міг би показати їй дорогу на дворець. Але она відвернула ся і пішла дальше, не сказавши до мене нї слова. Гадка на лицарскість „твого“ панича сповукала мене іти за нею о кілька кроків, так, як тамтой робив. Она не йшла просто на дворець. Я знав, що запізню ся до поїзду, але гадав собі, що ти не будеш собі нїчо робити з того, коли довідаеш ся, який з мене лицарский мужчина.

— Очевидно, Джоне, ти не був би моїм мужем, коли б зробив инакше.

— Ми ще не далеко зайшли, коли нараз з бічної улички вийшло двох мужчин і задержали ся против дами. Один з них хотів взяти від неї куферок, а другий пробовав еї поцїлувати.

— І ти поспішив їй на поміч? — спитала пані Мартін.

— Очевидно, як лицарский мужчина, я мусїв так зробити. Але то мало мене дорого коштувати. Оба мужчини кинули ся на мене; налякана дама вхопила мене за ковнїр і тягнула в одну сторону а тамті в другу. Всї трое безнастанно кликали поліциї. В тій борбі повалились ми на землю і мій ковнїрик лишив ся в руках дами. Вкінци з'явили ся два поліцианти і відвели нас всїх на найблизшу поліцийну інспекцию. Пані ішла за нами і плакала.

Джон попив трохи вина, аби покріпити ся.

— Там виявило ся, що оба мужчини були муж і отець тої панї. Мене замкнули і я мусїв телеґрафувати до шзаґра, аби мене визволив. Така моя пригода. Тепер чей не будеш говорити, що нинї поплачуе ще лицарскість.

За редакцію відповідає: Адам [illegible]

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши **„Внучок“** — А. Мечника **„Ованес Огана“** — К. Лясковского **„Зужитий“** — Ст. Аріеля **„Улуди“**

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ” передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудкицтва в специяльних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює її практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакциї цінну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаемо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформациї з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тїни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нині сказати о дусї і напрямі нашої працї на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-A MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені працї: *Мариї Родзевичівної*, *Віктора Гомулицкого*, *Володислава Ст. Рей монта*, *Севера (Ігн. Мацїйовского)*, *Володислава Уминьского* і многих иньших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского*, *Миріяма*, *Лянгого*, *Ор-Ота* і иньших, обіцяли нам свої твори на слідуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:
І по многих днях. — І по многих лїтах....

Севера
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з преміею:

У Львові і Кракові:		В Галичинї з почтовою пересилкою;	
Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.	Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.	Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.	Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 в сві книгарні і контори нисьм.

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).